

17. okt. 1845

FAKTA

Dato:
17. okt. 1845

Sidetæl:
Dagbog F, side 114-121

Dagbogens placering:
Den kgl. Kobberstiksamling, inv.nr.
KKS19997

Generelle kommentarer:
Dagbogsnotatet strækker sig over siderne 114-115 og 118-121, idet Lundbye er kommet til at springe siderne 116-117 over. Sidenhen har Lundbye benyttet side 116 et notat dateret 24. oktober 1845 og et regnskab dateret 7. april 1845 (se under disse respektive datoer).

Trykt udgave:
Bjarne Jørnæs (red.): Johan Thomas Lundbye. Rejsedagbøger 1845-1846, Statens Museum for Kunst 1976, s. 142-146; Jesper Svenningsen (red.): Seks år af et liv. Johan Thomas Lundbye – Dagbøger om tro, skæbne, kunst og kærlighed, København 2018, s. 375-378

TRANSSKRIFTION

Rom 17 Oct 45.

Her vil jeg notere de Billeder, der meest glædede mig. Galleri Charra¹, hvor jeg var idag med Ussing², Münster³, Schack⁴ og Svenskeren mag: Josephson⁵: ●115●

Nu kommer tre Billeder, hvorom jeg intet vil sige men kun nævne dem, som de var mig kjære til, saa at det bedste kommer til sidst: ●121●

De vare under Glas, men stode godt ved Vinduer paa Staffelier.

Men bedre, end disse tørre Ord, der ikke kunde komme høiere, end til: fortræffeligt, overordentligt og guddommeligt – staae disse Ting i min Hukommelse, der kun heri skal have en lille Hjælp.

¹ Galleria Sciarra lå i Palazzo Sciarra på Corsoen indtil samlingen opløstes i 1880'erne og 90'erne. Kun få af den nævnte værker kan identificeres.

² Johan Louis Ussing (1820-1905), filolog og arkæolog.

³ Christian Ludvig Mynster (1820-1883), forfatter og søn af Sjællands biskop J.P. Mynster.

⁴ Maleren Sophus Schack (1811-1864).

⁵ Den svenske komponist Jacob Axel Josephson (1818-1880).

⁶ Valentin de Boulogne (ca. 1591-1632).

⁷ Maleriet findes i det finske institut i Villa Lante, Rom.

⁸ Francesco Raibolini, kaldet Francia (ca. 1447-1517).

⁹ Claude Lorrain (ca. 1600-1682).

¹⁰ Lundbye har sprunget siderne 116 og 117 over, som han først udfyldte en uge senere, se under 24. oktober 1845.

¹¹ Lucas Cranach den Ældre (1472-1553).

¹² David Teniers den Yngre (1610-1690).

¹³ Garofalo (ca. 1481-1559).

¹⁴ Bartolomeo Schedone (1578-1615). Den omtalte skitse tilhører Statens Museum for Kunst, KMSsp88, men er i midten af 1900-tallet blevet ruineret ved en vandskade.

¹⁵ Giorgione (c. 1477/8-1510).

¹⁶ Agnolo Bronzino (1503-1572).

¹⁷ Michelangelo da Caravaggio (1573-1610). Maleriet tilhører nu Kimbell Art Museum in Fort Worth, Texas, inv.nr. 1987.06.

¹⁸ Girolamo Siciolante da Sermoneta (1521-1580). Maleriet tilhører nu Galleria Nazionale d'Arte Antica i Palazzo Barberini, inv.nr. 1932.

¹⁹ Tiziano Vecelli (ca. 1488/90-1576). Maleriet, som nu tilskrives Palma Vecchio (ca. 1479/80-1528) tilhører nu Museo Thyssen-Bornemisza, Madrid, inv.nr. 310.

²⁰ Leonardo da Vinci (1452-1519). Maleriet, som nu tilskrives Bernardino Luini (ca. 1480-1532), tilhører familien Rothschild på Château de Pregny.

²¹ Rafael (1483-1520). Maleriet, som nu tilskrives Sebastiano del Piombo (ca. 1485-1547), tilhører ligeledes et medlem af familien Rothschild.

længe paa en Kløi med en yndig Udsigt med
Albaner og Sabiner bjergene, der viste sig med
en Skarphed og Finked i den klare, oplysningsfulde
Luft, som jeg endnu ikke har set saa Seiligt.
Derfra gik vi gennem en lille smuk Læng
af immergrønne Ege ned til Ageria gratten,
som ligesaa lidt tilfredsstillende mine Forvent-
ninger som mange andre Ting, hvoraf der gaar
stort Nj, forbi et lille Bacchus Tempel, kaldet
"et latterligt"; der er meget kjønt med sin Marmor-
stensmosaik og et Bælt, der løber rundt med
en Alagrec i mellemst de flade Pilastre. Da
vi atter vare indenfor Porten herseer vi to antike
Grave, hvoraf især den sidste, mindre, var
majseligt decoreret dels med Stuk, dels med
Maleri. I den første, der var større og mere
regelmæssig, saae vi i en Niche en dejlig
lille Marmorkonste. I en Nisken inde,
Sabineren kaldet, med en sort Brød, Ost og Sala-
me (Påse) med Vin til, og her drak Moring
og jeg Vin. Saaledes endte en rar Dag i Rom.
Rom 17 Oct 45.

Her vil jeg nævne de Billeder, der meest glædede
mig. Galleri Chacra, hvor jeg var idag med
Moring, Münster, Leckert og Lunskenes magt Josephson.

Johannes den Döbers Kunststykke af Valentino:
Sjeldt i Færven og kraftigt modelleret. Delig
er den unge Salome tilhænt i det hvide
Klæde; ogsaa den ældre Jinde med Guld
fædt under Armen. Döbers båndne
klæder ere fortreffeligt modellerede og malte.
Salomes Stilling med Klæden i. Lidt er
saa naturlig og saa rig og simpel, at den dækk
haud, der glæde.

Det triumpherende Rom af samme Kunstner
saa ogsaa prægtigt malet; men Allegorier
er i Kunstner altid lidt en gæde i mæd.
I træer, haarer af Caraccios Skole.

En Madonna med Barnet af Francesco Francia.
Dette havde nogen Karakter og Ukyldighed
i Klæderne, især glædede Klædet paa den
tilhænt i Billedet, hæg Madonna staaende
Mand mig. Gammel Florentiner.

Landskab af Claude Lorrain med en Solnedgang.
Ogsaa med denne Malet gik det mig, som med
Raphael; alle Beskrivelser have ikke kunnet
skabe for hoi. Forventninger hos mig. Den
Glands i Læse, den Overgang og Fimbed i
Færven, som kan have, fremkommer mig
at indschalde noget af det samme klumme, som
Gaadefulde, som den finder hos Raphael. Og det
i Forbindelse med en næsten famlende Barn-

lighed. Men naar det rette Forhold mellem
den glandsfulde, gule eller guldfarvede,
nederste Deel af Luften og det Blaa for-
oven, der næsten har alle Kønstnere, og
har set behandle lignende Anseer, bliver
for let og gjennemgaaet imod det, der egent-
lig tilkommer den største Grad af Lys og Lethed.
Jeg har troet denne Mangel begunstet i
Farvernes Natur. Det Blaa, Ultramarin
eller Cabalt er jo de letteste, meest ætheriske
Farver, hvorimod Okkerne er mere tunge;
og saaledes indføres den største Aftægtsom-
hed hos Maleren, for at det rette Forhold
skal fremkomme. Men Glæde har næret
det, saa hans Følelse har været Liden
i Sjælen, det var en lille Perle.

Landskab af Glæde igjen. Dette Billed havde
ikke den Virkning i Luften, og da jeg var det
først, vilde det ikke rigtig smage mig; men
ved mere Betragtning, maatte jeg indrømme,
at det var mere at hede, end det førte. Altsaa
mesterlig er Tænkning i dette, og Figurerne i for-
grunden i en vidunderlig helig Harmoni
med det hede.

Landskab af Glæde i hans "første Mønstre"
truer jeg man har tvivlet paa, om det virkelig
var hans; men ogsaa dette Billed, hvor

De kende, salvagtige Toner gjorde Piet næsten lige
saa godt, som de varme gyldne gaade i de andre,
gledede mig meget. Og saa her: en Fignur
mæsterligt anbragte, og saa aldeles fri: Toner,
at det forbaandede mig. Enden fandtes et Billede
med hans Navn, men hvor man sees her, saa
smukke bliver man som isom maaskee, saa
det gjorde han p. ikke tænke klart. —

En Madonna af Lucas Kranach. Mange Børn
er en hende, og Billedet har en stærk og smuk
Farve. Madonnas hoved med det smukke
mødlige Haar havde et saa cøft rodnede Pæp,
at p. var ganske henrykt over sin gamle Tid
shen. —

Hollandske Bønder af David Teniers, som for
treffeligt kunde taale at sees med Lidens af Næle
nære. Det var vel bevaret og havde en over
ordentlig fin Farve.

Et stort Billede med mange smukke hoveder af
Jerusalem, staaer dækket for mig.

Sataw saare end Lød, mens Arheiderne saue, af
Leidone, den samme Kunstner hvis lille
Skib i vest Galleri saa tit har gledet mig.
Den seende Figur til høire er meget af det
p. af denne Dags delige lidtrigt mødigt
vilde glemme. Den er meget saa bred og glans
fuld, at det er kosteligt at see, saameget mere
for hvem, der vil male dagligdags Ting, og alt
saa heri kan have et Mønster.

Salome og hendes Moder med Johannes's Hoved af
Giorgione. Og denne Kinstner kjendte jeg, inden
hans oet nogit af ham. Da jeg nemlig saa
Billedet, fremstillet: Næstning tænkte jeg strax
paa Giorgione, som jeg kien kjendte af Kobber-
og Beskrivelser. Denne Figur behagde mig me-
get, hvorimod de to Geindes mindre. Det hele
var imine Tanker lidt henstillet inden egentlig
Liv og Composition. Diderus Hoved var derhijt
nielt og maaskee det Bedst: Billedet.

Portrait af Borrighius. En støj, Denne, men hvis
Dragt var saa derhijt coloreret, skjendte simpel-
pent med en kind hrase.

Spillere af Michel Angelo Caravaggio, som dog er
en af de kjæreste for mig af Malerne, dog det
er de jo alle. Dette Billed er fuldt af Liv.
Den unge Figur i en strøket Dragt, der støtter
sig paa venstre Haand og holder sig frem er
mangelst opfattet.

Et andet Portrait af en Mand i fuldt Klar-
nisk Liv og her gjenne arbeidet med Jule-
Løse, bragte mig ogsaa til at tænke paa
Giorgione, hvem det dog ikke var. Malerens
Navn har jeg glemt. Sermonete

Nu kommer de Billeder, hvorom jeg intet
vil sige men kun nævne dem, som de var
mig kjære til, saa at det bedst kommer til
sigt.

Titians Elshede, malet af ham selv.
Bashedashed og Forfølgelighed af Leonardo,
Vialinuspilleren af Raphael.

Det er under
glas, men det
gik ind i vinduet
fra Hoffet.

Men her, end disse tre Ode, der: who kunde
komme hider, end til: fortæffeligt, overordent
ligt og yndt som muligt — store disse Ting i min
Blukommelse, der kun heri skal have en lille
hjælp.

Nom 24 Oct, Prædicator Joachims Fødselsdag.

Jeg var i denne Tid som Meget, at det næsten i disse min
lejt for mig blev at næste det aller vigtigste:

Ligtienske Capel: i særdeleshed:

Michel Angelas: Adams Skabelse

— 2° — Evas Skabelse.

— 2° — Syndsfaldet og Udviselsen af Paradis.

— 2° — Daniel, samt flere S. bytler.

Petro Peruginos Christi Dødt

— 2° — Peter mestages Højlev af Kristus.

Domenico Ghislandajo:

Lucre Sigmonella: Om skjærsen, yndigt malet fremstillet.

Villa Albani, hvor i rare i jaar.

En yndig Venus, hvor især Drapperiet sley mig i høj grad.

En fremad skridende Diana, strengt til sig selv.

Et Portrait af den frøkledte Asop

En overordent. Figur, der tilbringer sig at løse sig ganske
fra sin Stille.